

Warszawa, dnia 10 sierpnia 2023 r.

Poz. 835

UCHWAŁA
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 27 lipca 2023 r.

w 600. rocznicę nadania praw miejskich Łodzi

600 lat temu, w 1423 r., nadane zostały Łodzi prawa miejskie przez króla Władysława Jagiełłę. Początkowo rozwijała się ona jako miasteczko rolnicze, którego właścicielem było biskupstwo włocławskie. Z czasem stała się lokalnym ośrodkiem handlowym i rzemieślniczym. Król Jan I Olbracht w 1496 r. potwierdził przywileje królewskie dla miasta. Rozwój Łodzi został przerwany w okresie najazdów szwedzkich w XVII wieku, które doprowadziły do jej upadku i znacznego wyludnienia. Po sekularyzacji dóbr kościelnych w 1798 r. stała się ona miastem rządowym, a w okresie zaborów należała do Imperium Rosyjskiego.

Dynamiczny, wręcz bezprecedensowy rozwój Łodzi jest związany z włączeniem jej w 1820 r. do grupy osad przemysłowych jako ośrodka tkackiego i sukienniczego. Decyzja ta została podjęta z inicjatywy Rajmunda Rembielińskiego, prezesa ówczesnej Komisji Województwa Mazowieckiego, a podpisana przez namiestnika Królestwa Polskiego Józefa Zajączka.

Rozpoczął się najbardziej dynamiczny okres rozwoju, mającego wówczas kilkuset mieszkańców, miasta, tzw. Łodzi przemysłowej. Przybywali do niego ci, którzy widzieli tu swoją szansę na lepsze życie. I do wybuchu I wojny światowej w 1914 r. ludność Łodzi przekroczyła pół miliona. W tym czasie była ona jednym z kilku najszybciej rozwijających się miast na świecie, zmieniając się w silny ośrodek wielkoprzemysłowy.

Jednym z symboli Łodzi stały się rody przemysłowców: Scheiblerów, Grohmanów, Poznańskich, a miasto miało charakter wielonarodowy i wielokulturowy, z dominującymi grupami ludności polskiej, żydowskiej i niemieckiej.

Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości Łódź stanowiła drugie co do wielkości miasto II Rzeczypospolitej, utrzymując swój charakter miasta wieloetnicznego. W tamtym czasie była m.in. miastem, które jako pierwsze, w 1919 r., wprowadziło powszechny obowiązek szkolny, finansowało budowę sieci szpitali czy nowoczesnych szkół. W 1939 r. magistrat wspierał utworzenie jednego z pierwszych w Europie muzeów sztuki nowoczesnej.

Łódź w czasie II wojny światowej bardzo dotkliwie doświadczyła niemieckiej okupacji. Ludność miasta zmniejszyła się z 680 tysięcy do ok. 300 tysięcy w wyniku prawie całkowitej eksterminacji Żydów, wysiedlenia dużej części Polaków oraz powojennych wyjazdów Niemców.

Okres po II wojnie światowej to okres ponownego dynamicznego rozwoju miasta, w którym powstały pierwsze wyższe uczelnie, w tym znana na całym świecie Państwowa Wyższa Szkoła Filmowa, Telewizyjna i Teatralna im. Leona Schillera, tzw. łódzka filmówka, czy Wytwórnia Filmów Fabularnych (WFF), która w okresie Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (PRL) była największym ośrodkiem produkcji filmowej w Polsce. W latach 1945–1989 o Łodzi mówi się jako o „polskiej stolicy przemysłu lekkiego”.

Przemiany zapoczątkowane w 1989 r. oznaczały dla miasta upadek wielu zakładów przemysłowych, szczególnie odzieżowo-włókienniczych, ale także poszukiwanie nowych szans jego rozwoju, miasto m.in. zostało gospodarzem tzw. Zielonego Expo w 2024 r. Dzisiaj Łódź to czwarte co do wielkości miasto w Polsce, duży ośrodek akademicki, miasto przyciągające zróżnicowane inwestycje i zmieniające swoją tożsamość zgodnie z oczekiwaniami mieszkańców. Kapitałystyczny rodowód, robotniczy charakter i wielokulturowość miasta, jego wyróżniki z przeszłości, są uzupełniane o centrum przemysłów kreatywnych czy tzw. Łódź filmową.

Senat Rzeczypospolitej Polskiej w 600. rocznicę nadania praw miejskich Łodzi zauważa niezwykle jej znaczenie i do-czenia wkład jej mieszkańców w rozwój Polski. W różnych okresach historycznych, czy w okresie Łodzi przemysłowej opi-sanej przez Władysława Reymonta w powieści „Ziemia obiecana”, czy w okresie bezpośrednio po II wojnie światowej, kiedy Łódź pełniła rolę nieformalnej stolicy Polski, miasto odcisnęło istotne piętno na całym kraju.

Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

Marszałek Senatu: *T. Grodzki*